

Bachelor of Education

Examination : May – 2024

Day & Date	Semester	Subject Name	Time	Code	Max. Marks
Thursday 30-05-2024	I (Repeater)	Language Across Curriculum	03.00 PM to 06.00 PM	1005/3003 (Hindi/ Marathi)	75

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

प्र. 1	पुढील प्रश्नांची उत्तरे द्या. अ) भाषेचे मूळ स्वरूप आणि वैशिष्ट्यांची चर्चा करा. किंवा समाज आणि संस्कृतीशी भाषेचा संबंध स्पष्ट करा. ब) भाषेच्या अध्ययन-अध्यापन प्रक्रिये मध्ये तुम्ही वायगॉटस्की च्या सिद्धांतामधील तत्वे कशी लागू कराल? ते स्पष्ट करा. किंवा विद्यार्थ्यांच्या व्यक्तिमत्व विकासात भाषेचे स्थान आणि महत्त्व सविस्तरपणे स्पष्ट करा क) NCF 2005 मध्ये भाषिक शिक्षणासंबंधीची तरतुदी आणि धोरणे (कलम 343 ते 351) आणि शिफारसीवर चर्चा करा. किंवा विज्ञान विषयासाठी अध्यापनाचे माध्यम आणि सेमी – इंग्रजी माध्यमातील समस्या यावर चर्चा करा. ड) तुमच्या विद्यार्थ्यांचा शब्दसंग्रह वाढवण्यासाठी तुम्ही कोणते उपाय कराल ? किंवा भाषेवरील अध्यापन-अध्ययन प्रक्रिया वाढविण्यासाठी तुम्ही विविध तंत्रे कशी उपयोगात आणू शकाल? त्यावर चर्चा करा.	40
प्र. 2	खालील टिपा लिहा. अ) यंत्रणा वर आवाज उत्पादन किंवा भाषा आणि विचार करण्याची प्रक्रिया ब) व्यक्तीच्या जीवनात मातृभाषेचे महत्त्व किंवा नोम चॉम्स्कीचे भाषा आत्मसात करण्यासंदर्भात मानसशास्त्रीय अभ्यासात योगदान. क) भाषेचा इतर विषयांशी सहसंबंध किंवा भाषेवर ICT चा प्रभाव ड) ऐकणे, बोलणे, वाचणे आणि लिहिणे यामधील आंतरसंबंध किंवा भाषा शिक्षकाची वैशिष्ट्ये	20

प्र.3

खालीलपैकी योग्य पर्याय निवडा

5

- 1) खालीलपैकी कोणते विधान उपयोजना उद्दिष्ट दर्शवते ?
 - अ) शब्दाचा अर्थ सांगणे
 - ब) शब्द बरोबर लिहिणे
 - क) वाक्यात शब्द वापरणे
 - ड) शब्दाचा सखोल अर्थ समजावून सांगणे
- 2) भाषा संपादन तेव्हाच होते जेव्हा :
 - अ) मुलाला व्याकरणाचे नियम शिकवले जातात
 - ब) मुलाला पुरस्कार दिला जातो.
 - क) मुलाला भाषेचे प्रदर्शन होते
 - ड) जाणीव न ठेवता मूल भाषेचे निरीक्षण करते
- 3) मातृभाषेचा प्रभाव वर्गात याद्वारे कमी केला जाऊ शकतो :
 - अ) मातृभाषा अधिक वेळा वापरणे
 - ब) मातृभाषेतून उदाहरणे देणे
 - क) लक्ष्य भाषेला भरपूर एक्सपोजर देणे
 - ड) लक्ष्यत भाषेतून साध्या, श्रेणीबद्ध पध्दतीने इनपुट देणे.
- 4) संघाची राजभाषा, देवनागरी लिपीतील हिंदी नुसार असेल.
 - अ) कलम 343
 - ब) कलम 351
 - क) कलम 350
 - ड) कलम 348
- 5) वाचन कौशल्य कौशल्याचा प्रकार आहे.
 - अ) ग्रहणक्षम
 - ब) उत्पादक
 - क) सक्रिय
 - ड) क्रियात्मक

प्र. 4

केस वाचा आणि खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या.

10

सीमा मराठी माध्यमात उच्च प्राथमिक वर्गात इंग्रजी विषय शिकवते. शाळा झोपडपट्टीत आहे. विद्यार्थ्यांची मातृभाषा तेलुगू, तमिळ, गुजराती, हिंदी आणि मराठी यांसारख्या भिन्न आहेत. सीमा यांचे इंग्रजी विषयाचे ज्ञान खूप चांगले होते. परंतु विद्यार्थ्यांना इंग्रजी विषयाशी संबंधित विविध संकल्पना समजावू शकल्या नाहीत.

प्र. 1. इंग्रजी विषय शिकवताना सीमाला कोणत्या अडचणी येतात ?

2. सीमाने इंग्रजी विषय शिकवण्यासाठी कोणते अध्यापन तंत्र वापरावे ?

*** समाप्त ***